

Lovforslag nr. L 147. Fremsat den 25. februar 2009 af videnskabsministeren (Helge Sander)

Forslag

til

Lov om ændring af universitetsloven

(Tildeling af dansk eksamensbevis for visse uddannelser i udlandet, fleksible fripladser og stipendier m.v.)

§ 1

I lov om universiteter (universitetsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1368 af 7. december 2007, foretages følgende ændringer:

1. I § 3 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Universitetet kan i særlige tilfælde udbyde en uddannelse, hvor dele af uddannelsen ikke kan gennemføres i Danmark, men skal gennemføres ved et eller flere udenlandske universiteter efter aftale mellem de pågældende universiteter om gensidig udveksling, jf. dog stk. 1.«

2. I § 3 ophæves *stk. 6*, og i stedet indsættes som *stk. 6 og 7*:

»Stk. 6. Studerende, der er under uddannelse i medfør af stk. 4 og 5, følger, mens de er indskrevet på det udenlandske universitet, reglerne for det pågældende universitet og ikke reglerne fastsat i medfør af denne lov.

Stk. 7. Ministeren kan efter ansøgning fra et dansk universitet godkende, at en af universitetets uddannelser kan udbydes af et eller flere universiteter i udlandet. Ministeren fastsætter nærmere regler om betingelserne for godkendelsen.«

Stk. 7 og 8 bliver herefter stk. 8 og 9.

3. I § 3, *stk. 7*, der bliver stk. 8, indsættes som 2. *pkt.*:

»Tilsvarende kan det danske universitet udstede eksamensbevis til en studerende, som i udlandet har gennemført en uddannelse, der er godkendt i medfør af stk. 7.«

4. I § 3, *stk. 8*, der bliver stk. 9, ændres »stk. 7« til: »stk. 8«.

5. I § 14, *stk. 8*, ændres »5-8« til: »5-9«, og efter »§ 15, stk. 2,« indsættes: »§ 16 b, stk. 7,«.

6. I § 15, *stk. 7*, ændres »stk. 1 og 4« til: »stk. 1, 4 og 6«.

7. § 19, *stk. 7*, affattes således:

»Stk. 7. Universitetet kan tildele hele eller delvise fripladser til visse udenlandske studerende. Fripladserne kan tildeles med helt stipendium, delvist stipendium eller uden stipendium. Stipendiet er støtte til at dække leveomkostninger i Danmark, mens den studerende gennemfører en hel eller dele af en uddannelse ved universitetet, jf. § 4, stk. 1. Rammen for fripladser og stipendier fastsættes på de årlige finanslove. Desuden kan universitetet anvende overskud optjent efter § 26, stk. 2, til at tildele yderligere fripladser eller stipendier efter reglerne i 1. og 2. pkt.«

8. I § 19, *stk. 8*, ændres »stk. 6« til: »stk. 7«.

9. I § 19, *stk. 8*, indsættes efter nr. 1 som nyt nummer:

»2) hvilke uddannelser, der kan opnås friplads til,«

Nr. 2-4 bliver herefter nr. 3-5.

10. § 19, *stk. 8*, nr. 2, der bliver nr. 3, affattes således:

»3) ansøgning og tildeling af friplads og stipendium,«

11. I § 21 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Universitetet kan i forbindelse med udbud af uddannelser i udlandet efter § 3, stk. 7, eller forskningssamarbejder yde tilskud til et eller flere udenlandske universiteter. Rammerne for tilskud fastlægges på de årlige finanslove.«

12. I § 26, *stk. 2*, ændres »hvortil der ikke ydes tilskud eller ikke er givet friplads« til: »i det omfang, der ikke er ydet tilskud eller givet friplads til aktiviteten«.

13. I § 26, *stk. 4, 3. pkt.*, indsættes efter »omkostningerne« i »og udgør ved tildeling af delvis friplads efter § 19, stk. 7, differencen mellem værdien af den delvise friplads og tilskuddet efter § 19, stk. 2«.

14. I § 34, *stk. 1*, ændres »Universitets- og Bygningsstyrelsen« til: »ministeren«, og »af ministeren« ændres til: »af denne«.

15. I § 34, *stk. 2*, ændres »styrelsen« til: »ministeren«.

16. § 34, *stk. 3*, ophæves.

17. Efter § 36 indsættes i *kapitel 6*:

»§ 36 a. Ministeren kan bemyndige en statslig myndighed under ministeriet eller, efter forhandling med vedkommende minister, andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, herunder at afgørelserne ikke skal kunne påklages.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed efter forhandling med vedkommende minister bliver bemyndiget til at udøve efter stk. 1.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2009, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af universitetslovens § 34, som ændret ved denne lovs § 1, nr. 14-16.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Baggrund for lovforslaget
 - 1.1. Tildeling af eksamensbevis for visse uddannelser i udlandet m.v.
 - 1.2. Friplads- og stipendieordningen
 - 1.3. Forskellige bestemmelser
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1. Tildeling af eksamensbevis for visse uddannelser i udlandet m.v.
 - 2.2. Friplads- og stipendieordningen
 - 2.3. Forskellige bestemmelser
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Høring
9. Sammenfattende skema

1. Baggrunden for lovforslaget

1.1. Tildeling af eksamensbevis for visse uddannelser i udlandet m.v.

Viden har ingen grænser. Med den hast, forskningens områder og resultater vokser, er det afgørende, at Danmark og de danske universiteter og forskere samarbejder med de stærkeste forskningsmiljøer i verden.

De danske universiteter har allerede i dag et tæt samarbejde med de bedste universiteter i verden, og intet tyder på, at omfanget af dette samarbejde bliver mindre. For at Danmark og de danske universiteter fortsat kan være forrest i udviklingen, er der imidlertid behov for, at mulighederne for samarbejde til stadighed forøges, og at de konkrete initiativer intensiveres. Det internationale kredsløb af viden og talent er under forandring, og de danske universiteter og forskere skal have de bedste rammer for at anvende de muligheder, som ligger heri.

Forslaget om ændring af universitetsloven tager dels afsæt i aftaler om udmøntning af globaliseringspuljen af 2. november 2006 og 5. november 2008 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre og dels i processen med at etablere et forskningssamarbejde i Kina.

I forbindelse med ministeren for videnskab, teknologi og udviklings besøg i Kina i september 2007 blev der indgået en bilateral aftale om et tættere forskningssamarbejde mellem Danmark og Kina. Aftalen er resultatet af et stadig tættere forskningssamarbejde mellem danske og kinesiske forskere og universiteter. Besøget og den bilaterale aftale blev i februar 2008 fulgt op med Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings strategi for et tættere videnssamarbejde mellem Danmark og Kina.

Et af de 14 foreslåede initiativer i strategien var at afdække mulighederne for at etablere »et dansk universitet i Kina«. Projektet skulle gennemføres i sam-

F. t. l. vedr. universitetsloven

arbejde mellem Danske Universiteter og Videnskabsministeriet. På den baggrund nedsatte Danske Universiteter i foråret 2008 en arbejdsgruppe med repræsentanter for alle otte universiteter og Videnskabsministeriet. Arbejdsgruppen anbefalede på baggrund af et udredningsarbejde og et besøg på en række af de bedste universiteter i Kina, at der indledes et dansk-kinesisk forskningssamarbejde, som forankres ved et førende kinesisk universitet, og at der i forbindelse med samarbejdet udbydes uddannelser af det kinesiske universitet.

Efter at have undersøgt interessen blandt de danske forskningsmiljøer for at indgå i samarbejde med forskellige kinesiske universiteter, gennemførtes endnu et besøg til Kina, hvorunder der blev indgået en aftale om gensidig interesse for at oprette et dansk-kinesisk forskningssamarbejde, som forankres ved Graduate University of Chinese Academy of Sciences (GUCAS).

I oktober 2008 blev der på den baggrund underskrevet en hensigtserklæring mellem Chinese Academy of Sciences og Videnskabsministeriet samt mellem Graduate University of Chinese Academy of Sciences, Danske Universiteter samt Videnskabsministeriet.

Af hensigtserklæringen fremgår det, at der er enighed om at oprette et dansk-kinesisk forskningssamarbejde forankret ved et universitetscenter ved GUCAS. I aftalen fremgår endvidere, at centeret skal søges finansieret ligeligt mellem Danmark og Kina, baseres på gensidige forskningsmæssige styrkepositioner, og at der skal udbydes kandidat- og ph.d.-uddannelse af centeret.

De danske universiteter forventes at deltage i fællesskab som dansk samarbejdspartner i centeret og indgår derfor også i forskningssamarbejder på tværs af de danske institutioner.

Forhandlingerne om en endelig aftale om samarbejdet forventes afsluttet medio 2009.

De danske universiteter har udtrykt ønske om, at de nye muligheder ikke begrænses til samarbejdet i Kina, men også skal kunne anvendes i andre lande. Med forslaget er der lagt op til en generel ordning. Videnskabsministeriet er imidlertid ikke på nuværende tidspunkt involveret i konkrete tiltag i andre lande end Kina.

Danmark skal kunne deltage i den rivende internationale udvikling på forsknings- og uddannelsesområdet samtidig med, at de enkelte initiativer har det fornødne fundament. Med de nuværende regler kan danske universiteter ikke tildele et dansk eksamensbevis til studerende fra udenlandske universiteter, medmindre der er indgået en gensidig aftale med udenlandske

universiteter om parallellforløb og fællesuddannelse, og mindst en tredjedel af uddannelsen er gennemført ved et dansk universitet. Med lovforslaget sker der en udvidelse af universiteternes muligheder på området samtidig med, at kravene til en godkendt dansk uddannelse fastholdes på et højt kvalitetsniveau.

For at de danske universiteter kan indgå på lige fod med udenlandske universiteter i den stadig mere internationaliserede universitetssektor, er det nødvendigt at udvikle de juridiske rammer for universiteternes internationale arbejde. Processen med at udvide mulighederne for danske universiteters internationale virke må forløbe gradvist. I takt med at erfaringerne fra implementeringen høstes, kan rammerne udvikles og på sigt give mulighed for at udfolde ordningen yderligere.

Internationalt uddannelsessamarbejde bør være baseret på gensidig tillid mellem universiteterne og være baseret på fælles faglige fordele til gavn for universiteternes forsknings- og undervisningsmiljøer og dermed også de studerende. Samarbejdets og udbuddets kvalitet sikres efter forslaget gennem samarbejdsaftaler mellem det eller de deltagende danske universiteter og det eller de udenlandske universiteter.

Det er forventningen, at det internationale samarbejde vil betyde innovation og nyudvikling og dermed være med til at skabe nye forskningsmiljøer og udvikle danske universiteters udbud af kandidat- og ph.d.-uddannelser.

Danske studerende har fokus på deres internationale muligheder. Allerede nu har de studerende mange muligheder for at indarbejde internationale elementer i deres uddannelse. Med forslaget får de studerende udvidet disse muligheder.

Forslaget forudsætter samarbejde i gensidig tillid. Den udenlandske part må have sikkerhed for, at uddannelsesudbuddet lever op til den høje internationale standard, som danske universitetsuddannelser er kendt for. Idet der skal udstedes danske eksamensbeviser for uddannelser udbudt og gennemført i udlandet, må Danmark ligeledes have sikkerhed for, at udbuddet lever op til denne kvalitet. Derfor skal danske universiteter sikres indflydelse i samarbejdet. Vilkår for indholdet af de aftaler, der skal indgås mellem de deltagende danske universiteter og det eller de udenlandske universiteter, fastsættes af videnskabsministeren.

1.2. Friplads- og stipendieordningen

I 2006 blev der indført en friplads- og stipendieordning, der gav universiteterne mulighed for at uddele et vist antal fripladser med stipendium. Fripladser kunne

tildeles de bedst kvalificerede udenlandske studerende fra tredjelande, der bliver optaget på kandidatuddannelser, som fuldt ud gennemføres ved danske universiteter. Rammen for ordningen, herunder antallet af fripladser og stipendier samt stipendiernes størrelse, fastsættes på de årlige finanslove.

Universiteterne har efterfølgende fremført, at de ønsker en mere fleksibel friplads- og stipendieordning. Argumenterne for dette har været, at de ønsker at kunne tilbyde visse tredjelandsstuderende reduceret stipendium og eventuelt delvis friplads på både bachelor- og kandidatniveau for på den måde samlet at kunne tilbyde et større antal fripladser.

Med forslaget foreslås etableret en mere fleksibel friplads- og stipendieordning for visse udenlandske studerende. Rammen for ordningen fastsættes som hidtil på de årlige finanslove, herunder stipendiets maksimale størrelse.

1.3. Forskellige bestemmelser

Endelig foreslås nogle tekniske justeringer af den nuværende lov.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Tildeling af eksamensbevis for visse uddannelser i udlandet m.v.

Med forslaget bliver det muligt i forbindelse med forskningssamarbejder mellem danske og udenlandske universiteter at udbyde uddannelser, som bygger på resultaterne af disse forskningssamarbejder. De uddannelser, der udbydes som led i et forskningssamarbejde, skal foregå i umiddelbar tilknytning til samarbejdet. Uddannelserne vil derfor blive udbudt af det udenlandske universitet, hvor forskningssamarbejdet foregår. Efter forslaget kan universiteterne frit tage initiativ til at igangsætte sådanne forskningssamarbejder. Videnskabsministeren vil fastsætte nærmere regler om, at der skal indgås samarbejdsaftaler mellem det eller de deltagende danske universiteter og det eller de udenlandske universiteter. Hvis flere danske universiteter deltager i samarbejdet, skal der ligeledes indgås en samarbejdsaftale mellem disse. Derudover fastsættes overordnede krav til indholdet af samarbejdsaftalerne. Der åbnes mulighed for, at et samarbejde i særlige tilfælde kan nægtes godkendt for eksempel af ligestillingsmyndigheden.

Efter forslaget kan videnskabsministeren efter ansøgning fra et dansk universitet godkende, at en af universitetets uddannelser kan udbydes af et eller flere universiteter i udlandet, som universitetet har et forskningssamarbejde med. Uddannelsessamarbejder kan omhandle eksisterende danske uddannelser, men også

nye uddannelser, der udvikles sammen med det eller de udenlandske universiteter. Det er en forudsætning, at de pågældende uddannelser akkrediteres til udbud i Danmark. Udbuddet i udlandet påvirker ikke det danske uddannelsesudbud. Ved uddannelser, som kan føre til lovregulerede erhverv, sker en eventuel godkendelse efter drøftelse med vedkommende minister.

Godkendelsen af, at en af universitetets uddannelser kan udbydes i udlandet, indebærer, at et dansk universitet kan udstede et dansk eksamensbevis og tildele en dansk grad til studerende, der har gennemført uddannelsen ved det udenlandske universitet. Udstedelsen af det danske eksamensbevis er en dansk forvaltningsakt og følger de almindelige danske regler herom.

Det foreslås desuden, at universitetet kan yde tilskud til et udenlandsk universitet, når det sker i forbindelse med samarbejder efter forslagets § 1, nr. 2, eller andre forskningssamarbejder. Det forudsættes i den forbindelse, at universitetet og det udenlandske universitet indretter deres samarbejde således, at de danske universiteter ikke hæfter økonomisk ud over de af talte tilskud.

2.2. Friplads- og stipendieordningen

Friplads- og stipendieordningen tager sigte på at tiltrække de bedst kvalificerede udenlandske studerende fra tredjelande ved at tilbyde disse fripladser og stipendier til støtte til dækning af leveomkostninger i Danmark. Hovedprincippet er, at studerende, der kommer til Danmark for at tage en universitetsuddannelse, skal medbringe forsørgelsesgrundlaget fra hjemlandet, og at de ikke kan oppebære sociale ydelser, eller SU, her i landet. Der opkræves deltagerbetaling for udenlandske studerende, som ikke har krav på ligestilling med danske studerende med hensyn til adgang til gratis uddannelse, hverken efter EU-retten, EØS-aftalen eller konventioner og aftaler, som Danmark har indgået.

Med forslaget ændres friplads- og stipendieordningen således, at den ud over som hidtil at omfatte studerende, der optages på kandidatuddannelser, også giver mulighed for at omfatte studerende, der optages på bacheloruddannelser.

Universiteterne kan fortsat tildele hele fripladser med fuldt stipendium. Derudover kan de vælge at tildele delvise fripladser samt afgøre, om studerende, der er tildelt hel eller delvis friplads, skal tildeles fuldt stipendium, delvist stipendium eller slet intet stipendium.

Ordningen omfatter kun de studerende fra tredjelande, som optages på en heltidsuddannelse på et

dansk universitet. Ordningen kan derfor ikke anvendes på deltidsuddannelser.

Ordningen omfatter fortsat ikke de udenlandske studerende, der er udvekslet med danske studerende efter aftale mellem et dansk universitet og et eller flere universiteter i udlandet, herunder aftaler efter universitetslovens § 3, stk. 4 og 5, idet disse aftaler forudsætter gensidighed og balance. For udenlandske studerende, der studerer på danske universiteter som led i udvekslingsprogrammer, bilaterale statslige aftaler eller aftaler mellem danske og udenlandske universiteter, vil forholdene ikke blive ændret som følge af ændringen af friplads- og stipendieordningen.

Udbud og administration af fripladser og stipendier skal varetages af universiteterne. Det betyder, at universiteterne forestår udvælgelsen af de udenlandske studerende, og universiteterne har dermed ansvaret for at udvælge de fagligt bedst kvalificerede. Universiteterne forestår endvidere udbetalingen af stipendier til de udenlandske studerende.

Ved at henlægge forvaltningen af friplads- og stipendieordningen til universiteterne får universiteterne mulighed for at anvende fripladser og stipendier i forbindelse med indgåelse af aftale med udenlandske universiteter om strategiske alliancer med henblik på at fastholde og udbygge universiteternes internationale konkurrenceposition og høje kvalitetsniveau.

Den nye ordning finansieres ved en overførsel til universiteterne af de midler, der er afsat til taxameter-tilskud og stipendier under den hidtidige friplads- og stipendieordning. Dette betyder, at taxameter- og stipendiemidlerne for ordningen overføres til det enkelte universitet. Universiteterne disponerer frit over midlerne inden for rammerne i ordningen. Det enkelte universitets økonomiske ramme skal således dække udgifter til såvel undervisning som stipendier.

Det forudsættes, at videnskabsministeren udnytter den gældende hjemmel i universitetslovens § 19, stk. 5, til at fastsætte, at studerende ikke kan udløse taxameter-tilskud, hvis de er tildelt hel eller delvis friplads.

Universiteterne får efter forslaget fortsat mulighed for at tildele fripladser og stipendier for overskud op-tjent ved salg af uddannelser til visse udenlandske studerende efter universitetslovens § 19, stk. 7.

Universiteterne skal i deres årsrapporter, som noget nyt, redegøre for, hvordan forbruget af midler til fripladser og stipendier er fordelt på henholdsvis antal årsstuderende inden for de forskellige taxameterindplaceringer og omfanget af udbetalte stipendier. Hvis det på denne baggrund registreres, at universiteterne ikke udnytter den økonomiske ramme, kan viden-

skabsministeren kræve, at overskydende midler tilbagebetales til Videnskabsministeriet.

Skatteministeriet har oplyst, at studerende, der har fået tilbudt friplads efter universitetsloven, er fritaget for beskatning heraf, jf. ligningslovens § 31, stk. 1, 6. pkt. Den del af stipendiet efter universitetsloven, der vedrører dækning af leveomkostninger, er ligesom andre uddannelsesstipendier skattepligtige.

2.3. *Forskellige bestemmelser*

Med forslaget foretages visse ændringer af mere teknisk karakter. Bestemmelsen om klageadgang over retlige spørgsmål ved universitetets afgørelser om studerendes forhold fik sin nugældende ordlyd ved lov nr. 544 af 8. juni 2006. Ændringen af bestemmelsen var en følge af Videnskabsministeriets omorganisering i maj 2006, hvor universitetsforvaltningen, herunder klagesagerne på universitetsområdet, blev overført til en selvstændig styrelse, Universitets- og Bygningsstyrelsen. Ved ændringen tillagdes Universitets- og Bygningsstyrelsen direkte kompetencen til at behandle klagesagerne fra universitetsområdet. Denne bestemmelse foreslås nu ændret til en mere generel bemyndigelse til ministeren til at kunne delegere sine beføjelser efter loven til en anden statslig myndighed og i den forbindelse afskære klageadgang over denne myndigheds afgørelser. Denne generelle bemyndigelse er også blevet indføjet i andre af ministeriets hovedlove. Endelig er der visse ændringer af rent teknisk karakter.

3. *Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner*

Ved aftalen af 5. november 2008 om fordeling af midler fra globaliseringspuljen blev der samlet afsat 10,8 mio. kr. i 2009 og 16,7 mio. kr. i 2010 til universitetscenteret ved GUCAS. Behovet for et sådant bidrag til de samlede driftsomkostninger anslås at vokse til ca. 25 mio. kr. i 2013, når universitetscenteret er fuldt udbygget.

Det er en forudsætning for bevillingen, at universiteternes tilskud til universitetscenteret årligt udgør et tilsvarende beløb. Det er endvidere en forudsætning, at de kinesiske parter yder et tilsvarende tilskud, så der er paritet mellem de samlede danske og de samlede kinesiske tilskud. Derudover vil der kunne ansøges om midler fra de danske forskningsråd samt andre eksterne finansieringskilder.

Endvidere vil der være udgifter til udlandsstipendier og SU til danske studerende på centeret. Denne udgiftspost modsvares imidlertid af en tilsvarende mindredrift i Danmark. Hvis forslaget medfører yderligere initiativer, vil disse skulle finansieres særskilt.

Den nye friplads- og stipendieordning medfører ikke merudgifter for staten. Udgifter vil blive afholdt inden for den gældende økonomiske ramme. Lovforslaget forventes at kunne medføre en vis stigning i antallet af ansøgninger om opholdstilladelse fra udenlandske studerende, der vil blive håndteret inden for eksisterende rammer. Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Den nye friplads- og stipendieordning medfører ikke merudgifter for staten. Lovforslaget forventes at kunne medføre en vis stigning i antallet af ansøgninger om opholdstilladelse fra udenlandske studerende, der vil blive håndteret inden for eksisterende rammer. Udgifter vil blive afholdt inden for den gældende økonomiske ramme.	Der er afsat 10,8 mio. kr. i 2009 og 16,7 mio. kr. i 2010 til universitetscenteret ved GUCAS. Behovet for et sådant bidrag til de samlede driftsomkostninger anslås at vokse til ca. 25 mio. kr. i 2013, når universitetscenteret er fuldt udbygget. Det er en forudsætning for bevillingen, at universiteternes tilskud til universitetscenteret årligt udgør et tilsvarende beløb. Forslaget har ingen administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner.
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Høring

Følgende myndigheder, organisationer m.v. er blevet hørt over et udkast til lovforslaget: Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Roskilde Universitet, Aalborg Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Handelshøjskolen i København, IT-Universitetet i København, ACE Danmark – Akkrediteringsinstitutionen, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Akademikernes Centralorganisation, Danish Institute for Study Abroad, Danmarks Konservative Studerende, Danmarks Liberale Studerende, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, DI, Danske Regioner, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, Fagligt Fælles Forbund, Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse, Frit Forum – Socialdemokratiske Studerende, Ingeniørforeningen i Danmark, Rigsrevisionen, Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte og Udlændingservice.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Lovteknisk rettelse af nummereringen i bestemmelsen. Ved lov nr. 295 af 27. marts 2007 blev to stykker fejlagtigt nummereret som stk. 6.

Til nr. 2

Det foreslåede stk. 6 er en konsekvens af den lovtekniske rettelse efter nr. 1, men indholdsmæssigt bliver bestemmelsen videreført uændret. Det foreslås i stk. 7, at videnskabsministeren efter ansøgning fra et dansk universitet kan godkende, at en af universitetets uddannelser kan udbydes af et eller flere universiteter i udlandet. Uddannelsessamarbejder kan omhandle eksisterende danske uddannelser, men også nye uddannelser, der udvikles sammen med det eller de udenlandske universiteter.

En betingelse for godkendelse er, at uddannelsen er akkrediteret og godkendt af Akkrediteringsrådet og dermed godkendt til udbud i Danmark ved et dansk universitet efter § 10 i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser. Det er ikke et krav, at uddannelsen rent faktisk udbydes i Danmark.

Universitetets indberetningspligt og rådets mulighed for at tilbagekalde en akkreditering efter § 9 i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser følger af, at uddannelsen er akkrediteret og godkendt efter §§ 5 og 10 i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser.

Det følger af forslaget § 1, nr. 3, at godkendelsen indebærer, at det danske universitet kan udstede et dansk eksamensbevis og tildele en dansk grad til studerende, der har gennemført uddannelsen ved et udenlandsk universitet. Begrebet udenlandsk universitet skal i denne sammenhæng forstås bredt, idet der kan være forskellige nationale definitioner heraf. Det afgørende er, at den pågældende institution har de nødvendige forsknings- og uddannelsesmæssige kompetencer til at forestå udbuddet.

Med forslaget bliver det muligt i forbindelse med forskningssamarbejder mellem danske og udenlandske universiteter at udbyde uddannelser, som bygger på resultaterne af disse forskningssamarbejder. De uddannelser, der udbydes som led i et forskningssamarbejde, skal foregå i umiddelbar tilknytning til samarbejdet. Uddannelserne vil derfor blive udbudt af det udenlandske universitet, hvor forskningssamarbejdet foregår. For at anvende bestemmelsen i forslaget § 1, nr. 2, vil danske universiteter derfor som udgangspunkt skulle deltage i forskningssamarbejder i det

land, hvor man ønsker at indgå samarbejde om at udbyde forskningsbaserede universitetsuddannelser.

Uddannelser, der udbydes i udlandet efter denne bestemmelse, udløser ikke taxametertilskud efter § 19, stk. 2, i universitetsloven. Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte har oplyst, at studerende, der er berettigede til at modtage udlandsstipendium, vil kunne søge om udlandsstipendium til at finansiere udgifter til eventuel brugerbetaling ved det eller de udenlandske universiteter. Der lægges i den forbindelse vægt på, at uddannelsen er godkendt i det land, hvor uddannelsen udbydes, og at den studerende er optaget på det udenlandske universitet.

Det foreslås, at videnskabsministeren fastsætter nærmere regler om betingelserne for godkendelse af, at en uddannelse kan udbydes af et eller flere universiteter i udlandet. De nærmere regler udarbejdes efter drøftelse med universiteterne.

Videnskabsministeren vil fastsætte nærmere regler om, at der skal indgås samarbejdsaftaler mellem det eller de deltagende danske universiteter og det eller de udenlandske universiteter. Hvis flere danske universiteter deltager i samarbejdet, skal der ligeledes indgås en samarbejdsaftale mellem de deltagende danske universiteter.

Det er hensigten, at videnskabsministeren vil bestemme, at aftalerne med det eller de udenlandske universiteter blandt andet skal indeholde vilkår om organisation og finansiering, vilkår, der sikrer ytringsfriheden og forskningsfriheden inden for de fagområder, der undervises og forskes i ved det eller de udenlandske universiteter, vilkår om mulighed for publicering m.v., vilkår om, at en eventuel deltagerbetaling for den eller de pågældende uddannelser ikke må overstige det danske udlandsstipendium, vilkår om sikring af de studerendes retssikkerhed m.v. Formålet er at sikre rammerne for den nødvendige forskningsfaglige og kritiske debat inden for de pågældende fagområder. Det vil for eksempel kunne ske gennem debatfora på universitetet og universitetstidsskrifter m.v. Vilkårene til sikring af de studerendes retssikkerhed kan blandt andet være krav om undervisnings- og eksamenssprog, adgang til oplysninger inden for studieområdet, krav på kvalificeret og pålidelig bedømmelse ved eksamen, klageadgang til uvildig instans, mulighed for omprøve, studenterindflydelse på undervisningsforhold, lige adgang til optagelse baseret på en faglig vurdering og adgang til orlov. Ved uddannelser, som kan føre til lovregulerede erhverv, sker en eventuel godkendelse efter drøftelse med vedkommende minister.

Endelig vil videnskabsministeren fastsætte nærmere regler om, at et samarbejde i særlige tilfælde kan

nægtes godkendt for eksempel af sikkerhedspolitiske eller ligebehandlingsmæssige hensyn. Dette betyder blandt andet, at der på det eller de udenlandske universiteter skal være reel fri adgang for personale og de studerende uanset race, religion, køn m.v. Det er herunder hensigten, at universiteterne – inden de går i gang med realitetsforhandlinger med et bestemt universitet – kan få et forhåndstilsagn fra videnskabsministeren om, at det angivne land vil kunne opnå godkendelse. Ministeren vil som udgangspunkt basere vurderingen på informationer fra blandt andet Udenrigsministeriet.

Til nr. 3

Det foreslås, at de studerende optages på et udenlandsk universitet inden for rammerne af en aftale mellem de deltagende danske universiteter og det eller de udenlandske universiteter. Hvis der er flere udenlandske universiteter i samarbejdet, må den studerende kun være optaget på ét af de udenlandske universiteter. Ved optagelsen reguleres den studerendes forhold efter de regler, der gælder for det pågældende udenlandske universitet. Begrebet udenlandsk universitet skal forstås bredt, idet der kan være forskellige nationale definitioner heraf. Det afgørende er, at den pågældende institution har de nødvendige forsknings- og uddannelsesmæssige kompetencer til at forestå udbuddet.

Uddannelserne udbydes af det udenlandske universitet i samarbejde med et af de deltagende danske universiteter. Det er en forudsætning, at de studerende kan opnå både en dansk og en udenlandsk grad – en såkaldt dobbeltgrad (double degree). Det vil afhænge af national lovgivning, om der fysisk bliver tale om to dokumenter eller et. Eksamensbeviset udstedes af det af de deltagende danske universiteter, der er godkendt til at udbyde uddannelsen i Danmark. I de tilfælde, hvor flere danske universiteter er godkendte til at udbyde uddannelsen i Danmark, skal det fremgå af samarbejdsaftalen mellem de deltagende danske universiteter, hvilket universitet der har tilsynet med udbuddet af uddannelsen og udsteder eksamensbeviser. Det er dette universitet, der søger videnskabsministeren om at opnå godkendelse af, at uddannelsen udbydes ved et udenlandsk universitet.

Forudsætningen for at kunne udstede eksamensbevis efter bestemmelsen er, at videnskabsministeren har godkendt, at uddannelsen kan udbydes af et eller flere universiteter i udlandet, jf. forslaget § 1, nr. 2. Godkendelsen af, at en af universitetets uddannelser kan udbydes i udlandet, indebærer, at et dansk universitet kan udstede et dansk eksamensbevis og tildele en

dansk grad til studerende, der har gennemført uddannelsen ved det udenlandske universitet.

Udstedelsen af eksamensbeviset er en dansk forvaltningsakt. Dette betyder blandt andet, at en studerende vil kunne klage efter bestemmelserne i universitetslovens § 34.

Til nr. 4

Der er tale om en konsekvensændring som følge af forslaget § 1, nr. 2.

Til nr. 5

Ændringen af henvisningen til stk. 5-9 er en konsekvens af bestemmelsen i § 10, stk. 9, om, at bestyrelsen kan indgå aftale om forskningsbaseret myndighedsbetjening og indgå aftale med en anden minister i henhold til § 7.

Lovtekniske rettelser som følge af oprettelsen af ph.d.-skoler, jf. lovens § 16 b. Henvisningen til § 16 b, stk. 7, indsættes som en konsekvens af, at ph.d.-udvalget er tillagt afgørelseskompetencer.

Til nr. 6

Lovteknisk rettelse som følge af oprettelsen af akademiske råd for faglige enheder.

Til nr. 7

Det foreslås, at friplads- og stipendieordningen for universitetsområdet gøres mere fleksibel samt kan udvides til også at omfatte universiteternes bacheloruddannelser. Som noget nyt i forhold til den tidligere ordning kan der tildeles fripladser og stipendier til dele af en bachelor- eller kandidatuddannelse.

Formålet med ordningen er fortsat at tiltrække højt kvalificerede udenlandske studerende til universiteternes uddannelser. Rammen for ordningen fastsættes som hidtil på de årlige finanslove, herunder stipendiets maksimale størrelse.

Ordningen foreslås administreret decentralt inden for en centralt fastsat økonomisk ramme, der er øremærket til fripladser og stipendier.

Videnskabsministeren har i bekendtgørelse nr. 282 af 31. marts 2006 om fripladser med stipendium som støtte til leveomkostninger ved universiteterne fastsat nærmere regler om universiteternes tildeling af fripladser og stipendier. Videnskabsministeren vil ændre bekendtgørelsen således, at den stemmer overens med den ændrede ordning, som beskrevet i lovforslaget.

Med lovforslaget til en ny friplads- og stipendieordning er det fortsat en forudsætning, at de udenlandske studerende under ordningen opfylder adgangs- og optagelseskravene. Efter optagelsen på et dansk universitet følger de udenlandske studerende universitetslo-

vens regler og de bekendtgørelser, som er fastsat i medfør heraf, samt universitetets egne regler. Disse studerende har således samme rettigheder, herunder klageadgang, som andre studerende, der er optaget og indskrevet på universitetsuddannelser efter de almindelige regler herom.

Universiteterne kan alene eller i samarbejde med andre universiteter markedsføre friplads- og stipendieordningen.

Til nr. 8

Lovteknisk rettelse af henvisningen.

Til nr. 9

Det foreslås, at videnskabsministeren kan fastsætte nærmere regler om, at friplads- og stipendieordningen udvides til også at omfatte universiteternes bacheloruddannelser. Ministeren kan anvende bestemmelsen til at begrænse modellen til kun at omfatte kandidatuddannelser, hvis ordningen medfører et kvalitetsmæssigt fald eller giver uhensigtsmæssige søgningsmønstre.

Det er ikke hensigten, at ordningen kan anvendes i forhold til ph.d.-studerende. Der er imidlertid ikke noget til hinder for, at universiteterne, hvis ansøgeren i øvrigt er kvalificeret, anvender muligheden for at tildele friplads til studerende, der er ph.d.-studerende efter 4+4-ordningen, for så vidt angår indskrivning på kandidatuddannelsen.

Til nr. 10

Efter forslaget prioriterer universiteterne selv, hvordan de – inden for den centralt fastsatte økonomiske ramme – tildeler fripladser og stipendier til de bedst kvalificerede ansøgere. Derfor fastsættes der ikke længere centralt regler om udmålingen af fripladser og stipendier.

De optagne studerende kan fortsat tildeles hele fripladser med fuldt stipendium. Derudover kan universiteterne vælge at tildele delvise fripladser samt vælge, om studerende, der er tildelt delvise eller hele fripladser, skal tildeles fuldt stipendium, delvist stipendium eller slet intet stipendium.

Afvejningen af, om den enkelte skal modtage hel eller delvis friplads og fuldt, delvist eller intet stipendium, skal ske ud fra saglige kvalitative kriterier. Universiteterne tildeler fripladser og stipendier til de studerende, som ud fra et bredt sagligt skøn, der især skal omfatte faglige kriterier, må anses for at være de bedst kvalificerede ansøgere. Det er universiteternes bestyrelser, der fastlægger, inden for hvilke fagområder der kan tildeles fripladser og stipendier. Der skal sikres et åbent udbud.

Til nr. 11

Det foreslås, at universitetet inden for sit formål kan yde tilskud til et udenlandsk universitet, når det sker i forbindelse med samarbejder efter forslaget § 1, nr. 2, eller andre forskningssamarbejder.

Ved tilskud forstås både finansielle midler og ressourcer som personale, udstyr m.v., som de danske universiteter stiller til rådighed.

Den disponible ramme for de deltagende universiteters tilskud efter bestemmelsen vil komme til at fremgå af finansloven. Universitetet kan derudover anvende eksterne midler, der er øremærkede til samarbejdet.

Det forudsættes, at universitetet og det udenlandske universitet indretter deres samarbejde således, at de deltagende danske universiteter ikke hæfter økonomisk ud over de aftalte tilskud.

Til nr. 12

Med lovforslaget skal universiteterne fortsat opkræve deltagerbetaling, i det omfang der ikke ydes tilskud eller ikke er givet fuld friplads, jf. universitetslovens § 19, stk. 2 og 5, og § 20, stk. 1, og lovforslagets § 1, nr. 7.

Universiteterne skal som noget nyt opkræve delvis deltagerbetaling fra studerende, der er blevet tildelt delvis friplads, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Til nr. 13

Som noget nyt skal universiteterne fastsætte deltagerbetalingen for delvise fripladser. Deltagerbetalingen efter denne bestemmelse skal udgøre differencen mellem værdien af den delvise friplads og det til enhver tid gældende uddannelsesstatameter for den pågældende uddannelse, som dette fremgår af de årlige finanslove. Værdien af den delvise friplads opgøres som en andel af taxametertilskuddet for den pågældende uddannelse.

Til nr. 14-16

Med lovforslagets § 1, nr. 17, kan videnskabsministeren delegere sine kompetencer i medfør af loven til for eksempel Universitets- og Bygningsstyrelsen. Ministeren kan herunder afskære klageadgangen fra styrelsen til ministeriet.

Der er således ikke længere behov for den gældende bestemmelse i sin nuværende udformning, og det findes derfor hensigtsmæssigt at føre klagesagerne på universitetsområdet tilbage til videnskabsministeren. Herved gøres lovens kompetencefordeling også mere konsekvent. Ministeren påtænker at delegere klagesagsområdet til Universitets- og Bygningsstyrelsen.

Til nr. 17

(§ 36 a, stk. 1)

Videnskabsministeren kan ulovbestemt delegerer sine beføjelser til myndigheder under Videnskabsministeriet efter almindelige forvaltningsretlige regler. Beslutningen om, at en kompetence overlades mere permanent f.eks. af en minister til en styrelse, bør imidlertid af hensyn til borgernes mulighed for at kunne vide, hvem der er rette myndighed, altid angives i en bekendtgørelse, jf. pkt. 4 i Justitsministeriets vejledning nr. 153 af 22. september 1987 om udarbejdelse af administrative forskrifter. Det foreslås derfor, at der i loven indsættes en hjemmel for videnskabsministeren til at bemyndige en under Videnskabsministeriet oprettet styrelse eller tilsvarende institution til at udøve de beføjelser, der i loven er tillagt ministeren. Ministeren kan herefter i en bekendtgørelse udnytte adgangen til at delegerer opgaver og beføjelser til en statslig myndighed under ministeriet.

Bemyndigelseshjemlen er formuleret, så den kan rumme statslige myndigheder, som organisatorisk er underordnet styrelser placeret direkte under Videnskabsministeriet. Videnskabsministeren kan således efter den foreslåede bestemmelse delegerer sine beføjelser efter loven til enhver myndighed inden for Videnskabsministeriets administrative hierarki uanset myndighedens placering i det administrative hierarki, herunder myndigheder, som er underordnet styrelser.

For at sikre, at ministeren – hvis der træffes beslutning om flytning af institutioner under ministeriet – kan henlægge eventuelle myndighedsopgaver dertil, hvis dette findes hensigtsmæssigt, foreslås bestemmelsen derfor formuleret således, at ministeren også kan bemyndige myndigheder uden for ministeriet til at udøve de beføjelser, der i loven er tillagt ministeren.

Det foreslås på den baggrund, at bemyndigelsesbestemmelsen formuleres, sådan at videnskabsministeren efter forhandling med vedkommende minister kan bemyndige andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, som i loven er tillagt videnskabsministeren. Der er alene tale om statslige myndigheder. Der kan således ikke i medfør af denne bestemmelse ske delegation til private virksomheder eller organisa-

tioner. Omfanget af delegationen til den pågældende statslige myndighed skal ske efter forhandling med vedkommende minister.

(§ 36 a, stk. 2)

Det foreslås, at videnskabsministeren får hjemmel til at fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, herunder, at afgørelserne ikke skal kunne påklages, hvilket betyder, at videnskabsministeren også kan afskære klageadgangen fra organisatorisk underordnede statslige myndigheder til styrelserne eller fra andre statslige myndigheder. Videnskabsministeren kan f.eks. således ikke blot afskære påklage til ministeren, men også påklage til styrelserne. Muligheden for at afskære klageadgang knytter sig kun til afgørelser på områder, som er delegeret fra ministeren i henhold til loven. Således vil ministeren ikke i denne bestemmelse have hjemmel til at afskære klageadgang, der i øvrigt er fastsat i lovgivningen m.v.

(§ 36 a, stk. 3)

Videnskabsministeren får hjemmel til at fastsætte regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed efter forhandling med vedkommende minister bliver bemyndiget til at udøve efter stk. 1. Bestemmelsen omhandler de tilfælde, hvor ministeren udnytter sin adgang til at delegerer beføjelser til andre statslige myndigheder uden for Videnskabsministeriet.

Til § 2

Til stk. 1.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2009.

Til stk. 2.

Det foreslås, at videnskabsministeren kan fastsætte tidspunktet for ikrafttræden af forslaget § 1, nr. 14-16, for at sikre, at disse bestemmelser træder i kraft samtidig med en delegationsbekendtgørelse udstedt i medfør af § 36 a, stk. 1, som affattet ved forslaget § 1, nr. 17.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om universiteter (universitetsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1368 af 7. december 2007, foretages følgende ændringer:

§ 3.

Stk. 6. Universitetet kan i særlige tilfælde udbyde en uddannelse, hvor dele af uddannelsen ikke kan gennemføres i Danmark, men skal gennemføres ved et eller flere udenlandske universiteter efter aftale mellem de pågældende universiteter om gensidig udveksling, jf. dog stk. 1.

Stk. 6. Studerende, der er under uddannelse i medfør af stk. 4 og 5, følger, mens de er indskrevet på det udenlandske universitet, reglerne for det pågældende universitet og ikke reglerne fastsat i medfør af denne lov.

Stk. 7. Ministeren kan som led i en aftale om gensidig udveksling efter stk. 4 og 5 bestemme, at det danske universitet kan udstede eksamensbevis til studerende, der har gennemført dele af deres uddannelse ved universitetet uden at have været optaget på den pågældende uddannelse.

Stk. 8. Ministeren fastsætter nærmere regler for gennemførelsen af uddannelsen efter stk. 4 og 5 og for udstedelse af eksamensbevis efter stk. 7 og kan i den forbindelse fravige bestemmelserne i § 17, stk. 4, § 18, stk. 5 og 6, og § 34, stk. 1.

1. I § 3 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»*Stk. 5.* Universitetet kan i særlige tilfælde udbyde en uddannelse, hvor dele af uddannelsen ikke kan gennemføres i Danmark, men skal gennemføres ved et eller flere udenlandske universiteter efter aftale mellem de pågældende universiteter om gensidig udveksling, jf. dog stk. 1.«

2. I § 3 ophæves *stk. 6*, og i stedet indsættes som *stk. 6* og 7:

»*Stk. 6.* Studerende, der er under uddannelse i medfør af stk. 4 og 5, følger, mens de er indskrevet på det udenlandske universitet, reglerne for det pågældende universitet og ikke reglerne fastsat i medfør af denne lov.

Stk. 7. Ministeren kan efter ansøgning fra et dansk universitet godkende, at en af universitetets uddannelser kan udbydes af et eller flere universiteter i udlandet. Ministeren fastsætter nærmere regler om betingelserne for godkendelsen.«

Stk. 7 og 8 bliver herefter stk. 8 og 9.

3. I § 3, *stk. 7*, der bliver stk. 8, indsættes som 2. *pkt.*:

»Tilsvarende kan det danske universitet udstede eksamensbevis til en studerende, som i udlandet har gennemført en uddannelse, der er godkendt i medfør af stk. 7.«

4. I § 3, *stk. 8*, der bliver stk. 9, ændres »stk. 7« til: »stk. 8«.

*Gældende formulering***§ 14.**

Stk. 8. Rektor tegner universitetet med undtagelse af dispositioner over fast ejendom, jf. § 10, stk. 4, og træffer afgørelse i alle sager, jf. dog § 10, stk. 1 og 5-8, § 15, stk. 2, og § 18, stk. 4 og 6.

§ 15.

Stk. 7. De nærmere regler om nedsættelse af akademisk råd efter stk. 1 og 4 fastsættes i vedtægten.

§ 19.

Stk. 7. Universitetet kan tildele fripladser med stipendium som støtte til at dække leveomkostninger i Danmark til visse udenlandske studerende, mens de gennemfører en kandidatuddannelse ved universitetet. Antallet af fripladser med stipendium og stipendiets størrelse fastsættes på de årlige finanslove. Desuden kan universitetet anvende overskud optjent efter § 26, stk. 2, til at tildele yderligere fripladser eller fripladser med stipendium.

Stk. 8. Ministeren fastsætter nærmere regler om administrationen af fripladser og stipendier efter stk. 6, herunder om,

- 1) hvilke udenlandske studerende der kan opnå fripladser og stipendium,
- 2) ansøgning, tildeling og udmåling af friplads og stipendium,
- 3) udbetaling af stipendium og
- 4) ophør af friplads og stipendium som følge af manglende studieaktivitet eller tilbagekaldelse af tilsagn om friplads og stipendium som følge af, at tilsagnet er givet på et urigtigt grundlag.

§ 21. Universitetet disponerer frit inden for sit formål ved anvendelse af tilskud, indtægter og kapital under ét. Det er en betingelse, at universitetet overholder tilskudsbetingelser og disponeringsregler og varetager de opgaver, der er givet tilskud til efter §§ 19 og 20.

Lovforslaget

5. I § 14, stk. 8, ændres »5-8« til: »5-9«, og efter »§ 15, stk. 2,« indsættes: »§ 16 b, stk. 7,«.

6. I § 15, stk. 7, ændres »stk. 1 og 4« til: »stk. 1, 4 og 6«.

7. § 19, stk. 7, affattes således:

»*Stk. 7.* Universitetet kan tildele hele eller delvise fripladser til visse udenlandske studerende. Fripladserne kan tildeles med helt stipendium, delvist stipendium eller uden stipendium. Stipendiet er støtte til at dække leveomkostninger i Danmark, mens den studerende gennemfører en hel eller dele af en uddannelse ved universitetet, jf. § 4, stk. 1. Rammen for fripladser og stipendier fastsættes på de årlige finanslove. Desuden kan universitetet anvende overskud optjent efter § 26, stk. 2, til at tildele yderligere fripladser eller stipendier efter reglerne i 1. og 2. pkt.«

8. I § 19, stk. 8, ændres »stk. 6« til: »stk. 7«.

9. I § 19, stk. 8, indsættes efter nr. 1 som nyt nummer:

»2) hvilke uddannelser der kan opnås friplads til,«

Nr. 2-4 bliver herefter nr. 3-5.

10. § 19, stk. 8, nr. 2, der bliver nr. 3, affattes således:

»3) ansøgning og tildeling af friplads og stipendium,«

11. I § 21 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Universitetet kan i forbindelse med udbud af uddannelser i udlandet efter § 3, stk. 7, eller forskningssamarbejder yde tilskud til et eller flere udenlandske universiteter. Rammerne for tilskud fastlægges på de årlige finanslove.«

Gældende formulering

Stk. 2. Universitetet kan opspare tilskud til anvendelse til universitetets formål i de følgende finansår.

Stk. 3. Universitetets likvide midler skal anbringes i overensstemmelse med bekendtgørelse om anbringelse af fondes midler og bestyrelsesvederlag m.v.

§ 26.

Stk. 2. Universitetet skal opkræve fuld betaling for deltagelse i undervisning og i prøver og anden bedømmelse, der indgår i eksamen, under heltids- og deltidsuddannelse, hvortil der ikke ydes tilskud eller ikke er givet friplads, jf. § 19, stk. 2, 5 og 7, og § 20, stk. 1.

Stk. 4. Universitetet udarbejder et beregningsgrundlag til brug ved fastsættelse af deltagerbetaling efter stk. 1-3. Deltagerbetalingen efter stk. 1 og 3 må sammen med et eventuelt tilskud ikke overstige omkostningerne. Deltagerbetalingen efter stk. 2 skal mindst svare til omkostningerne. Ministeren kan fastsætte nærmere regler for udarbejdelse af beregningsgrundlag.

§ 34.

Stk. 1. Retlige spørgsmål ved universitetets afgørelser om studerendes forhold kan indbringes for Universitets- og Bygningsstyrelsen efter regler fastsat af ministeren.

Stk. 2. Ministeren kan bestemme, at andre kan klage til styrelsen over retlige spørgsmål i forbindelse med et universitets afgørelser.

Stk. 3. Styrelsens afgørelser kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

Lovforslaget

12. I § 26, *stk. 2*, ændres »hvortil der ikke ydes tilskud eller ikke er givet friplads« til: »i det omfang, der ikke er ydet tilskud eller givet friplads til aktiviteten«.

13. I § 26, *stk. 4, 3. pkt.*, indsættes efter »omkostningerne« og udgør ved tildeling af delvis friplads efter § 19, *stk. 7*, differencen mellem værdien af den delvise friplads og tilskuddet efter § 19, *stk. 2*«.

14. I § 34, *stk. 1*, ændres »Universitets- og Bygningsstyrelsen« til: »ministeren«, og »af ministeren« ændres til: »af denne«.

15. I § 34, *stk. 2*, ændres »styrelsen« til: »ministeren«.

16. § 34, *stk. 3*, ophæves.

17. Efter § 36 indsættes i *kapitel 6*:

»§ 36 a. Ministeren kan bemyndige en statslig myndighed under ministeriet eller, efter forhandling med vedkommende minister, andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter *stk. 1*, herunder at afgørelserne ikke skal kunne påklages.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed efter forhandling med vedkommende minister bliver bemyndiget til at udøve efter stk. 1.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2009, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af universitetslovens § 34, som ændret ved denne lovs § 1, nr. 14-16.

Til lovforslag nr. L 147. Skriftlig fremsættelse (25. februar 2009)

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af universitetsloven (Tildeling af dansk eksamensbevis for visse uddannelser i udlandet, fleksible fripladser og stipendier m.v.).

(Lovforslag nr. L 147).

Lovforslaget fremsættes med udgangspunkt i aftalerne af 2. november 2006 og 5. november 2008 mellem regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om udmøntning af globaliseringspuljen.

Lovforslaget har til formål at sikre, at universiteterne kan samarbejde med udenlandske universiteter om udbud af uddannelser. Lovforslaget har desuden til formål at give universiteterne bedre mulighed for at tiltrække dygtige studerende fra tredjelande ved at give ændre den nuværende stipendieordning, så universiteterne får større fleksibilitet ved tildeling af fripladser og stipendier.

Lovforslaget vil give videnskabsministeren mulighed for efter ansøgning fra et dansk universitet at godkende, at en af universitetets uddannelser kan udbydes af et eller flere universiteter i udlandet.

Godkendelsen forudsætter, at der indgås en samarbejdsaftale mellem det eller de deltagende danske universiteter og det eller de udenlandske universiteter. Aftalerne skal blandt andet indeholde vilkår om organisation, finansiering, forskningsfrihed og de studerendes retssikkerhed. Formålet er at sikre rammerne for den nød-

vendige forskningsfaglige og kritiske debat inden for de pågældende fagområder. Videnskabsministeren kan bestemme, at et samarbejde i særlige tilfælde kan nægtes godkendt for eksempel af ligebehandlingsmæssige hensyn.

Godkendelsen indebærer, at et dansk universitet kan udstede et dansk eksamensbevis og tildele en dansk grad til studerende, der har gennemført uddannelsen ved det udenlandske universitet. Universitetet får desuden mulighed for i forbindelse med visse forskningssamarbejder at yde tilskud til et udenlandsk universitet, inden for en ramme fastlagt på finansloven. De nye muligheder tager udgangspunkt i processen med at etablere et universitetscenter i Kina.

Lovforslaget indebærer desuden, at den nuværende friplads- og stipendieordning til studerende fra tredjelande ændres, så universiteterne kan tildele hele eller delvise fripladser samt fuldt, delvist eller slet intet stipendium til studerende, der er tildelt friplads. Stipendiet er støtte til at dække leveomkostninger i Danmark, mens den studerende gennemfører en hel eller dele af en universitetsuddannelse. Rammen for ordningen fastsættes på finansloven. Med det formål at udvide friplads- og stipendieordningen til også at omfatte universiteternes bacheloruddannelser, får videnskabsministeren mulighed for at fastlægge, hvilke uddannelsesforløb der kan opnå friplads til. Ændringerne udspringer af universiteternes ønske om en mere fleksibel ordning.

Idet jeg i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, tillader jeg mig at anbefale det til det Høje Tings velvillige behandling.